

teh mož bo županom izvoljen. Dne 31. okt. t. l. zbrali so se na povabilo dosedanjega župana vsi novoizvoljeni odborniki v občinski pisarni. Kmalu po 9. uri v navzočnosti okr. komisarja se prične postavno voliti; glasov sta dobila gosp. D. Bezenšek 6 in Štef. Jakub tudi 6, moralo se je torej zopet voliti. Ker pa se je pri tej, kakor tudi pri naslednji ožji volitvi dosegla enakost glasov, moral je razsoditi žreb, katerega je vzdignil J. Bezenšek; žreb je določil g. Štef. Jakupa, dosedanjega našega župana. Bog živi blagega moža, da bi mogel uspešno delovati tudi znanprej v prid cele občine. Nasprotnikom »Kmetijskega društva« pa želimo, naj ga ne zaničujejo, ampak se mu naj kot dobri udje pridružijo, da bo vseh Frankolčanov le eno geslo: Z združenimi močmi za vero, dom, cesarja!

Iz Celja. (Gledališčna igra.) Na Vseh svetnikov dan je naše diletantsko gledališče uprizorilo igro: »Mlinar in njegova hči.« Igra nima bogve kake visoke dramske vrednosti, a prirotemu ljudstvu ugaja, posebno na predvečer Vseh vernih duš, ko se spominja premnogih dragih svojcev. Ta večer se strinja s čustvi prirostelega ljudstva, ako vidi pred seboj duhove, grobove in smrt. Igra »Mlinar in njegova hči« jim vse to ponuja. Mlinar in njegova hči ni sicer delo slovenskega duha, vendar je pisana popolnoma njegovi nravi primerno. Nesreča, žalost, dušna bolest, v te predmete se najrajši vglablja slovenska poezija. Ni čudo, slovensko ljudstvo je po zgodovini tako vzgojeno, njegova zgodovina ima globoko vtisnjen pečat otočnosti, nesreče! Diletantje so s svojim izglednim igranjem pokazali, da so se ugloabili v igro in umeli njen duh. Mlinarja je predstavljaj g. Perdan. Mlinar ljubi svojo edinko Marico z očetovsko ljubeznijo, vendar se bolj ljubi svoj denar. Ker svojega denarja noče dati sicer poštemu, a ko miš ubogemu Konradu, noče mu dati tudi Marice. Ve, da ga bo naduha kmalu spravila v grob, a srce se mu ne omeči, v njem se ne more porajati nežnejše čustvo. Umreti mora, ko pokaplja svoj denar, in ko je zajedno že pokopal tudi zdravje in tudi srečo svoje hčerke Marice. Gosp. Perdan je igral izvrstno svojo ulogo, značaj trdosrčnosti in bolezen naduhe je pogodil tako dobro, da je človek pozabljal na gledališko iluzijo. Maričina uloga je bila v rokah gospice Mete Bašev. Marica je darovala svoje srce ubogemu Konradu, in to je njena nesreča, njena smrt. Oče jo zaradi tega mrzi. Koliko trdih besed mora slišati, koliko solz preliti! Gospica Baševa je ustvarila pred našimi očmi z dovršenostjo nesrečno Marico. Njena ljubezniva prikazen, njen zvonki glas, a zraven njena tužna usoda v ulogi, to vse je uplivalo, da smo se tembolj čutili vso brezmejno nesrečo mlinarjeve hčerke. Vrhunec umetniške nadarjenosti gospice Bašev pa smo občudovali v zadnjem prizoru, ko je plaval smrtni angel nad njo, da odnese na svojih mrzlih krilih mlado življenje v nebeske visočine. Njeno obličje je bilo smrtno-bledo, tudi Konradov prihod ga ni mogel pordečiti, le blaženost usmev je privabil okoli umirajočih usten, glas je bil tiho pojemajoč, kretanje težko-počasno — zdelo se nam je, da gledamo žalostno istino.

Gosp. Salmič je sicer komik, a tudi resno ulogo Konradovo je igral v splošno zadovoljnost. Uloga županje v igri ni sijajna, kakršne si želijo najrajši igralci, a igrala se je ta večer sijajno. Tudi najstrožji kritik bi ne mogel najti v uprizarjanju najmanjše napake. Skrbno gostilničarko je igrala gospica Filipičeva. Uspela ji je uloga tako dobro, da smo le obžalovali, zakaj ji ni prisojena daljša navzočnost na odru. Tudi vse druge vloge so bile v dobrih rokah. Občinstvo, katerega je bilo natlačeno polno, je kazalo svojo zadovoljnost z večkratnim glasnim ploskanjem. Pavze je izpolnjevala slavnoznana narodna godba pod spretnim vodstvom gosp. Koruna. — Da se kmalu vidimo zopet v našem slovenskem celjskem gledališču!

Iz Konjic. Marsikateri priprost Slovenec smatra vsacega Nemca nekim zvišenim bitjem, ker ne ve, da ti ljudje niso vredni, da bi mu škornje sezuvali. Ne le, da povsod našim svetnim pravicam z vsemi štirimi nasprotujejo, oni nas celo dejanski napadajo in da pri takih napadih ni kak Slovenec ubit, se ima le svoji lastni sreči zahvaliti. Saj še niso pozabljeni dnovi groze v Celji, še ne smejo pozabljeni biti oni napadi, koje smo mi v Konjicah doživeli.

In spet moramo slovensk. svetu naznaniti novo nemško nesramnost. V temni noči, ko vsak pošten človek spi, pomazali so tablo naše mlade čitalnice. Morda poreče kaka pohlevna slovenska dušica: »To storil je samo jeden, ali dva«. Da, mogoče je, da jih ni več mazalo, a prišli so drugi dan vsi generali konjiškega nemštva in so se krohotali pomazani tabli. S tem so pokazali, da ta zločin odobravajo, da ga smatrajo junaštvom, vzeli so nesramni čin na svoj račun. Kaj ni to sramotno? Pa naši nemšturi se ne znajo več sramovati, ker so že preniško padli.

Ah, zakaj smo mi Slovenci tako pohlevni! Že davno bi se morali teh nesramnih nemških gostov otresti! Mi pa jih še podpiramo. K našim najhujšim nasprotnikom hodimo kupovat — meneč, da mogoče za jeden bori krajcar ceneje dobimo, a ne pomislimo, da s tem vse svoje novce znosimo v nenasitno nemško žrelo.

Ker se se hvala Bogu znamo sramovati, sramujmo se, ker se tako slabo držimo gesla: Svoji k svojim!! In kak lep odgovor bi se zamogel dati na to najnovejšo zločinstvo: Vsak zaveden Slovenec konjiškega okraja pristopi naj k čitalnici, vsak pravi Slovenec ogiblje naj se nemške trgovine, nemške gostilne, nemških obrtnikov, saj, hvala Bogu, dobimo vse, kar rabimo, ravno tako dobro in še boljše pri Slovincu. Za danes toliko, — drugič več.

Zadruženje.

(Govor g. Ivana Kač-a.)

((Dolge.))

Da se da to istinito doseči, hočem zopet dokazati s številkami! Naši kmetovalci se morajo naučiti, da bodo izkopali zlati zaklad, ki leži v zemlji v tako obilni meri zakopan. Morajo se naučiti, da je prav lahko prisiliti našo zemljo, da nam da še enkrat, celo dvakrat toliko dohodkov, kakor dosedaj. Morajo se naučiti, da se prav lahko dajo stroški nadkriliti z dohodki. Začeti pa moramo pri travnikih. Mi bomo, ko smo združeni v kompaktno zvezo, se skupnim delom spravili vodo z naših travnikov, kjer so premokri, bomo pa napeljali vodo na travnike, kjer so presuhi. S travniškimi branami bomo obdelovali naše travnike in jih pognojili z umetnimi gnojili ter obsejali z dobrimi travniškimi semeni. Tako bomo prisilili naše travnike, da nam dajo še enkrat, celo dvakrat več in tudi boljše krmo kot dosedaj. In kaj sledi iz tega? Iz tega sledi, da bomo z obilo in dobro klajo redili še enkrat, recimo dvakrat toliko domače hasnive živine kot dosedaj. Živino pa bomo imeli tudi vsled tega boljše, ker si bomo isto vsled združenja po plemenski živali zboljšali. Ko imamo enkrat več in boljše živine, gledali bomo vsled združenja, da si napravimo tudi zavarovalnico za živino.

Dosedaj nimamo poljedelci v Avstriji zavarovalnic zoper nezgode in nesreče pri živini, in vendar je to zavarovanje zelo potrebno in koristno. Saj nam je znano, da če pogine srednjemu kmetu ena ali druga večja žival, da ga za več let potisne nazaj v napredu blagostanja in veliko časa se ne zaceli taka rana v kmetijstvu. Ko pa smo združeni poljedelci v zvezo kmetijskih zadrug, si bomo svojo domačo živino zavarovali vzajemno med seboj in da gre to prav lahko, hočem dokazati.

Spodnještajarski gospodarji redimo, ko smo si živino pomnožili, recimo 500.000 glav živine. To živino si vzajemno med seboj zavarujemo in sicer povprečno mlado in staro, s 100 gld. vrednosti. Zavarovali smo si torej našo živino za 50.000.000 gld. Kakor nam kaže statistika, pogine povprečno pol odstotka domače živali, torej na Spodnjem Štajarskem približno 500 glav v vrednosti 250.000 gld. Iz tega sledi, da si lahko zavarujemo vso našo domačo živino s 0,6 kr., kar da zavarovalnine 300.000 gld., da nam ostane za upravne stroške in rezervni zaklad 50.000 gld. vsako leto.

Ravno kakor pri zavarovanju živine, ravno tako je z zavarovanjem polja zoper točno škodo. Tudi to zavarovanje se da prav lahko izvršiti, ako smo zjedineni vsi poljedelci in si zavarujemo naše poljske pridelke vzajemno, skupno. Poglejmo številk. Vzemimo povprečne dohodke polja in vinogradov na Spodnjem Štajarskem z 20 milj. gld. vrednosti. Povprečno napravi toča vsako leto škode po $\frac{1}{2}\%$, t. j. v našem slučaju 100.000 gld. resnične škode. Iz tega sledi, da si lahko zavarujemo vse naše pridelke s $\frac{3}{4}$ krajcarja od 1 gld., kar nam da zavarovalnine 150.000 gld., tako da nam ostane za upravne stroške in rezervni zaklad zopet vsako leto po 50.000 gld.

Ravno kakor pri teh zavarovanjih, tako je tudi pri zavarovanju zoper požarne škode; kajti če smo vsi skupaj vzajemno zavarovani, pride nam vsako zavarovanje veliko ceneje in dobiček ostane doma, v žepih plačevalcev, oziroma zavarovalcev.

Razne stvari.

Iz domačih krajev.

(Duhovniške spremembe.) Prestavljeni so č. č. gg. kapelani: Franc Lovrenko iz Mute k Sv. Rupertu nad Laškim, Ivan Markošek iz Sv. Martina v Rožni dolini v Vitanje, Melhijor Zorko iz St. Ruperta nad Laškim v Prihovo.

(Slovensko posestvo ob meji) na prodaj! V prijetnem kraju Spodnje Štajarske je na prodaj večje posestvo z novim mlinom in dobro obiskovano gostilno. V kraju je pošta. Posestvo bi ob najmanjšem trudu dajalo lepe dohodke. Da ne pride posestvo tujcem v roke, izposluje »Naša straža« izredno nizko ceno. Prijave vsprejema »Naša straža« v Ljubljani, ki daje tudi potrebna pojasnila. Načelstvo »Naše straže«.

(Sentiljski Slovenci in sosedje,) pridite gotovo vsi na shod prihodnjo nedeljo! Združimo se in delujmo vsi za napredek slovenskega ljudstva ob meji!

(Iz Celja.) Fran Korun Koželjski snuje klub slovenskih citrašev. Pri njem se je treba javiti za pristop. — Godbeni klub in pevsko društvo bosta priredila dne 12. t. m. občni Martinov večer. — Osnovni občni zbor delavskega stavbenega društva se vrši dne 19. t. m. ob 3. popoldne v gostilni »Narodnega doma«.

(Slovenska trgovina v Celju.) Kakor nam poročajo, se je v Celju ustanovila druga za vzdrževanje železne trgovine. Za trgovino in skladišče se je nakupila dr. Srebretova hiša na Graški cesti. Že sedaj opozarjamo slovenske trgovce na to trgovino. Kateri trgovec ne bo prodajal železa iz te trgovine, bo neizprosno bojkotiran. Slovenskim trgovcem bo se pravočasno naznanila otvoritev trgovine.

(Izvenredna nemška robotost.) Kadar celjski prusaki napadajo naše Slovence, je to seveda ostudno in odločne obsodbe vredno, toda človek si vendar zraven misli, fakinaža je pač fakinaža, je že tako vzgojena. Zadnji čas pa se množijo dejstva, koja so nas prepričala, da je tudi premnogo drugih štajarskih Nemcev tako robato vzgojenih, kakor celjska fakinaža. Tako se je dne 6. novembra celo poslanec Valc v Bruku izrazil, da

bo v prihodnjem zasedanju štajarskega deželne zbornice nastopal tako robato, da se svet kaj takega videl ni. Grozil se je, da bo napadel našega dr. Serneca radi zadnjih celjskih dogodkov na najbrezobzirnejši način in da uprizori tak škandal, kakoršnega še ni bilo v nobenem parlamentu. Naše slovensko ljudstvo iz tega razvidi, kako radi nas imajo v Gradcu. Zaupnikom slovenskega ljudstva pretijo s pestjo in silo. Slovenska posestva so izsesali z davki in dokladami, sedaj bodo začeli celo pobijati mirne Slovence. Slovensko ljudstvo, zahtevaj samostalnost Spodnjega Štajarja. Proč od Gradca!!

(Malonedeljski socijaldemokratje.)

Piše se nam: Pri nas se je začelo z vso silo delovati za socialno demokracijo. Glavni hujšaki so ljudje, ki se bojijo dela in so svoje premoženje že po gostilnah zapravili ali ga kmalu bodo. Nerazumljivo nam je, kako morejo tudi nekateri pošteni kmetje in ljudje hoditi za to stranko, ki je brezverska, ki hoče razrušiti sedanji družabni red in na njegovih razvalinah sezidati novega, v katerem ne bo Boga, ne postav, v katerem bo človek živel in umiral kakor živina. Obetajo vam prihodnost brez dela, brez truda, brez napore, a polno uživanja, polno veselja, polno razkošnosti. Vsak pameten človek mora uvideti, da so take obljube sleparske in da jim mora le tisti verjeti, ki ni nikdar prav trezen. Slabe so res sedanje razmere, a zaradi tega ni treba cele človeške družbe ugonobiti, ampak jo spremeniti, prenoviti. Kmetje, ne dajte se voditi po ljudeh, ki nimajo ničesar več zgubiti, ampak trezni možje stopite skupaj ter se posvetujte, kako bi pametnim načinom odpravili slabe gospodarske razmere!

(Pri Malonedelji) se kažejo sadovi socialdemokracije. Na dan Vseh svetnikov, ko obhaja verno ljudstvo še tudi popoldne spomin vseh vernih duš in hodi na pokopališče, da pomoli za rajne, si je neki malonedeljski posestnik najel delavca, da mu je pridno kril streho. Pošteni malonedeljski fantje pa tega niso dolgo mirnim očesom gledali, ampak so zahtevali, da se delo preneha. In zgodilo se je po volji pridnih fantov. Slava!

(Št. Ilj nad Mariborom) je sedaj tako srečen, da ima v svoji skrbi dve javni šoli, svojo dvojezično in šulferajnsko nemško. Seveda kmetje bodo občutili to srečo najbolj, ker bodo morali plačevati odslej ne za eno, ampak za dve šoli. Naj se zahvalijo za to naklonjenost g. Pistorju! Gospod von Pistor se rad hvali, da ima odprto srce za kmeta, evo, sedaj vidite to srce! Zanimivo je tudi, kako so spravili šentiljsko šulferajnsko šolo deželi in občini pod varstvo. Deželni šolski svet je zahteval, da se mora šola izkazati, da je imela pet let zaporedoma povprečno 40 otrok. To je dokazala in šola se je vsprejela v javno oskrbo. Slovenci ob meji, posnemajmo! Obrnimo se do posl. g. Robiča, da nam še poizve natančneje zahteve deželnega šolskega sveta, potem pa naj rastejo slovenske šole ob meji kot gobe. Pet let jih bomo že vzdržali. Slovenci, obrnite se do omenjenega g. poslanca in potem pa veselo na delo!

(Mariborski okrajni glavar) gospod Kankovski ima mimo Pistorja največ zaslug, da so dobili šentiljski kmetje še tudi ondotno šulferajnsko šolo na svoje plačilo. Gsp. Kankovski je preiskaval, ali je v Št. Ilju vsaj 40 takih otrok, ki bi obiskovali šolo-ponemčevalnico. G. Kankovski jih je našel! Šentiljski Slovenci pa imamo dokaze, da so se za šulferajnsko šolo naznanili tudi otroci, ki sploh ne živijo in pa tudi taki otroci, ki že obiskujejo in še bodo nadalje obiskovali ondotno dvojezično šolo. Mi pričakujemo, da bosta poslanca za mariborski okraj v deželnem zboru osvetlila to ravnanje!

(Zreče.) Nekateri gospodje v Gradcu imajo pač »svoje muhe«. Ko je naša občina svoječasno prosila za ustanovitev pošte, priložila je tudi pristavek glede dvojezičnosti na poštne pečate. Toda v »merodajnem« Gradcu so določili samo »nemško« besedilo, pa še takšno, na kar v Zrečah živ krst mis-

liti ni mogel, da bi bil namero pravočasno spodbil. Ime občini je »Zreče«, ker skoz dolino dere reka Dravinja. Nemški uradnik je nekaj menda katerega prebivalca tukajšnjega povprašal, kje da je doma, in ta je odgovoril, da domuje v »Rečah«, kakor so to bili prvotno izgovarjali, in odgovor je zadostoval pri krstu za »nemško« ime kraja. Dob ti stega časa naše »nemške« pisarne pišejo »Retschach« vse, le pošta nas je hotela prekrstiti, ker je poštni pečat dobil napis »Ober-Rötschach b. Gonobitz.« To pokveko je občina želela odpraviti s ponovljeno prošnjo za dvojezični pečat, ki bi naj nosil ime občine: »Zreče« in »Retschach«, bodi že s pristavkom »pri Konjicah« ali pa brez tega. Dne 6. okt. letos je začel pečatiti nov pečat, na katerem je ostal prejšnji nebodigatreba, Ober-Rötschach b. Gonobitz, a slovensko besedico so krstili za »Zgornje Zreče pri Konjicah.« Vse osmero besedij spravili so v jeden krog, črke so preveč tesne, pri tiskanju se berilo razmaže, da ga bereš težko, in poštni uradnik ima s takim pečatom svoj križ. Ko bi se bilo postreglo želji občine, dobil bi poštni pečat lepše črke. Ali muhe so muhe. Razložek med »Zgornjimi« in »Spodnjimi« Zrečami delajo v sili samo domačini, inostranci poznajo jedino le »Zreče.«

(Slovenske potrpežljivosti) ali prav za prav narodne zaspanosti v Laškem je konec. Z velikimi koraki širila se je v našem trgu nemškutarija. Ustanovila se je ponemčevalna šola, podružnica zloglasne »Südmarke« in naši narodni nasprotniki postajali so vedno derznejši. Saj tudi lahko. Naš trg je središče laškega okraja in celo popolnoma slovenski okraj pital je prav bogato nemškutarske trgovce, krčmarje in obrtnike. Slovenski kmet je potrpežljiv in miroljuben. A da bi ga tako zaničevali ljudje, ki se od njega žive in bogate, tega ni mogel dalje prenašati. Zato smo si ustanovili »slovensko posojilnico«, ki že več mesecev posluje, v soboto 11. novembra pa se odpre »kmetijsko in konsumno društvo« in »narodna gostilna« tik železniške postaje v hotelu Flosser. Slovenci, ki prihajate v Laški trg, ne da bi se zmotili in še za naprej zahajali k našim narodnim sovražnikom; sedaj veste, da vam je iti v »narodni hotel«.

(Pri Sv. Juriju ob Taboru) se je pretekli torek slovesno blagoslovilo novo poslopje mlekarške zadrage. Poslopje je zelo prikladno urejeno in se ponša z najmodernejšimi stroji, ki se tičejo mlekarstva in sirsarstva. Bog daj združnikom jedinstvo in blagoslov!

(Velikonemški Oplotnitz) je postal na c. kr. pošti pred nedavnom tudi pristno slovenska Oplotnica. Oplotničani so pa ostali strastno zagrizeni posilnemci — kakor so bili! To najbolj spričuje ponižna ter nujna prošnja, katero so odposlali vis. deželnemu šolskemu svetu, naj bi se smeli pohorski otroci že na paši z »abcami« (ovce) nemški vaditi; v šoli naj bi pa gg. učitelji koj s prvim letom začeli nemško podučevati! Ta prošnja je res silno nujna, kajti »modri« Oplotničani so na svojo veliko žalost in tudi sramoto zvedeli, da na trdem Nemškem boja že celo otroci nemško znajo, oplotniški že odrasli modrijani pa še komaj nemško lomijo — in še to presneto slabo!

(V Oplotnici) v gostilni g. Štef. Založnika bo imelo kat. narod. pol. kmet. društvo »Sloga« v nedeljo po večernicah, t. j. 12. t. m. shod, pri katerem bo govoril nekajšnji državni in deželni poslanec ter vnet zagovornik slovenskih pravic g. dr. Josip Vošnjak, o ljudskem šolstvu. Druga točka bodo slučajni nasveti društvenikov. Pri tretji točki bomo pa židano - narodne dobre volje! Sosedje od blizu in daleč! Pridite, obiščite nas, da se navdušimo za dom in rod slovenski!

(Raiffeisenska posojilnica) pri Sv. Trojici v Slov. gor. je prišla popolnoma v nemško vodstvo. Ustanovila se je pred tremi leti le s pomočjo č. g. župnika Zmazeka in Šegula. V zahvalo za to pa so hvaležni Trojičani letos izbacili gospoda župnika iz na-

čelstva nadzorovalnega odbora. Župnik je izstopil, njemu so sledili tudi drugi zavedni narodnjaki. V odboru sedijo sedaj trije Golobi!! Proč od Trojice! Slovenski (!) nadučitelj od Sv. Antona v Slov. gor. je stal o priliki zadnje volitve za posojilnico pri Sv. Trojici v Slov. gor. v prvih vrstah ter glasoval (čujte!) za kandidirane nasprotne posilnemške odbornike. To je narodna pregreha, katere mu slovenska javnost ne bo pozabila! Slovenski (!) gospod nadučitelj, še se vidimo!

(Cerkvene zadeve.) Sv. misijon bo v Trbnjah v dneh od 11.—19. novembra. Vodili ga bodo č. gg. Janez Macur, Anton Kovalik in Franjo Kitak od Sv. Jožefa pri Celju. — Od Sv. Kunigunde na Pohorju se nam poroča, da je bila zadnji ponedeljek blagoslovljena lepa kapelica, katero je postavil vrli posestnik Janez Vidmar ob potu v Resnik.

(Okrajni zastop sevnjski) Cesar je potrdil izvolitev g. Mihaela Starkla načelnikom okrajnega zastopa sevnjskega.

(V Konjicah) je povodom otvoritve »Čitalnice« nemec Artič ranil starčka Jožefa Kovača po dom. Pintar, posestnika v Zrečah. Za spomin na svojo »nemško« omiko in junaštvo je Artič pred sodnikom zvedel, da je zaslužil 10 gld. plateža in pa pet dnij zapora. Zavoljo napadov na mirne Slovence je tudi »nemški« črevljar Šajtegla našel gladko pot v luknjo, kjer bo v svoji »omiki« lahko premišljeval celi teden.

(Šulferajnska šola v Št. Ilju) nad Mariborom se je prevzela v javno oskrbovanje proti volji velike večine ondotnega prebivalstva. Ni dovolj, da ima ondotno ljudstvo v sedanjih slabih časih že itak jako veliko plačil, koje težko zmaguje, naložili so mu sedaj ti nemški gospodje v Gradcu tudi še oskrbovanje in plačevanje šulferajnske šole. Ta šola je popolnoma nepotrebna, kajti v Št. Ilju imajo že itak uzorno dvojezično šolo, ki popolnoma ugaja dejanskim potrebam in željam ljudstva. Ta šola se je vstanovila samo zaradi tega, ker g. Pistor tako želi. V Gradcu ne poslušajo vrlega šentiljskega ljudstva, ki mora plačevati, ampak samo nemškega Pistorja. Glejte Slovenci, tako vas v Gradcu prezirajo! Ne slušajte vašega glasu, pač pa vam odpirajo vaše denarnice! Kdor se oklepa Nemcev in nemčurjev, ta sam sebi škoduje! Proč od Gradca, proč od Nemcev!

(Smrtna kosa.) V Ljubljani je umrl dne 7. novembra t. l. po dolgi mučni boleznimi rovljeni c. kr. profesor dr. Janko Pajk. Rajni je bil svoje dni tudi v Mariboru prof. in lastnik tiskarne, v kateri je izhajala po njem urejevana »Zora«. Plemenitemu možu, navdušenemu rodoljubi blag spomin!

(Slovenska zmaga v Celju.) Poročajo nam: Volitev veleposestva za okrajni zastop celjski se je izvršila za Slovence nad vse častno. Zmagali smo s 40 glasovi nasproti 19 glasovom nasprotnikov. Izvoljeni so iz veleposestva naši kandidati: Hugo v. Berks, Franc Ogradi, dr. J. Sernec, Peter Majdič, Jak. Janič, dr. Juro Hrašovec, Fr. Friedrich, dr. Ivan Dečko, dr. Filipič in Josip Sirca. Za nas Slovence je bilo skrajno zabavno gledati, kako so Nemci prihajali na volišče in z volišča. Boječe so bile njihove stopinje, pogum jim je upadal. Dr. Jabornegg in dr. Mravljak sta prosila, rotila, navduševala, vse zaman, pogum je preč, pogum je preč, ne bo ga nikdar več. In ko so sijajno propali, tedaj so izginili kakor kofra. Ni jih bilo videti več! Noben kmet-veleposestnik ni volil v Nemci, čeprav so jih postavili celo za svoje kandidate. Dnevi nemške grozovitosti dne 9. in 10. avg. se vračajo Nemcem na občutljiv, a dostojen način. Slava našim volilcem!

(Celjski gasilci in njih brizgalnica.) Iz Celja nam piše prijatelj: Dne 24. nov. t. l. so imeli štajarski nemški gasilci, kakor ste že poročali, skupno zborovanje v Celju. Celjski gasilci so se hoteli takrat pokazati s svojo

novo parno brizgalnico. S hrastovimi listi vrh glave so stali radovedni nemški gasilci okoli brizgalnice. Priprave so bile dovršene in bližal se je trenotek, da švigne prvi curek iz nove brizgalnice po nemškem ozračju. Tedaj je zatrepetalo hrastovo listje vrh glav, ustavila se je gasilec sapa in odpirali so usta, da pozdravijo prvi curek z mogočnim krikom. In čuj, brizgalnica zaropota in hop! — ne, curka ni! Hrastovo listje vrh modrih glav se je zopet umirilo, gasilci so dihalo dalje in zapirali usta! Gasilci veščaki pa so rekli, da je brizgalnica za nič. Tvrdba, pri kateri se je kupila brizgalna, jo je dala uradno preiskati in dokazalo se je, da niso takrat znali z brizgalnico ravnati. Bog daj, da bi kmalu kedo iznašel brizgalnico, s katero bi se lahko nemškim gasilec pamet kar curkoma brizgala v glavo!

(Samomor.) Na Vseh svetnikov dan se je ustrelil v infanterijski vojašnici pri Dravi vojak Ernest Budna, doma od Negove. Vzrok je neznan.

(V Braslovčah) se je ustanovila kmetijska zadruga. Pristopilo je prvi dan nad 100 udov.

(Za učiteljsko usposobljenost) delajo te dni na učiteljsku v Mariboru pismene in ustmene skušnje sledeči gospodje, oziroma gospe in gospice: Auernik Franc, Cmerek Franc, Čepc Franc, Čuček Jožef, Hohnjec Anton, Klemenčič Jos., Kos Štefan, Kocmut Franc, Loparnik Fr., Marinič Fric, Napast Ivan, Piliš Ivan, Schamp Alojz, Žolnir Ant.; Freunsfeld Alojzija, Godec Marija, Kocmut Marija, Lilek Ljudmila, Lukner Marija, Šket Amalija, Trampus Marija, Wanian Marija.

(Poziv!) Podpisano šolsko vodstvo prosi prav lepo vse prijatelje mladine in šole, naj blagovolijo za ondotno šolsko knjižnico kaj darovati, bodisi primerne knjige ali denar. Ljudstvo je revno in vsled nove šolske stavbe v slabih gmotnih razmerah, a šolska knjižnica brez knjige. Šolsko vodstvo v Dobju (pošta Planina), dne 2. novembra 1899.

Društvene zadeve.

(Za dijaško kuhinjo) so darovali preč. g. kanonik J. Bosina v Kozjem 20 K in g. Franciska Strajnsak 5 K, katere je nabrala povodom trgatve. Bog plati!

(V Marnbergu) ima v nedeljo dne 19. nov. ob 3. uri »Zavžitno društvo« občni zbor s sledečim vspešnim: 1. Sprememba pravil. 2. Razni nasveti.

(Vabilo) k občenemu zboru podružnice družbe sv. Cirila in Metoda »Pivka« v Št. Petru na Krasu v nedeljo dne 19. novembra t. l. ob 4. uri popoldne v prostorih g. Ivana Korošeca v Št. Petru. K obilni udeležbi vabi odbor.

(V Ojstrici pri Št. Juriji ob Taboru) je v torek zvečer pogorela hiša in gospodarsko poslopje Jurija Hribovšek. Tem žalostnejše je še, ker so zgoreli tudi vsi poljski pridelki. Živino so odgnali. Mož je bil zavarovan za malo svoto. Kako je ogenj nastal, se še ne vé. Dobro se je izkazala ob tej priliki št. jurska požarna bramba.

(Posojilno in hranilno društvo) pri Sv. Emi bo imelo svoj občni zbor v četrtek, t. j. 16. novembra 1899 ob 8. uri zjutraj v čitalniških prostorih s sporedom: 1. volitev načelnika, 2. prosti predlogi.

(Kmetijsko društvo) pri Sv. Emi bo imelo svoj občni zbor v četrtek, t. j. 16. novembra t. l. ob 9. uri zjutraj v čitalniških prostorih s sporedom: 1. volitev načelnika, 2. prosti predlogi.

(Grize.) V nedeljo dne 12. t. m. popoldne ob 3 uri se vrši v korist bralnega kmetijskega društva velika tombola z mnogobrojnimi dobitki, kamor se občinstvo prijazno vabi.

(Novo bralno društvo) se ustanovi pri Sv. Benediktu v Slov. gor. dne 19. novembra. Govorili bodo dr. Pipuš, Kač in predsednik osnovalnega odbora. Sodelovali bodo vrli

gornjeradgonski tamburaši in pevci. Zanimanje za društvo je vsestransko. Društvena soba je krasno urejena, novo slikana od domačega slikarja Rola. Natančnejši vspešni priobčimo prihodnjič.

(Redni občni zbor) »Zveze slovenskih posojilnic« se vrši v četrtek, 16. nov. ob 10. uri popoldne v »Narod. domu« v Celju. — Po § 11. društvenih pravil se smejo udeleževati občnih zborov pooblaščenici v »Zvezi« stoječih posojilnic, pa tudi vsak zadružnik takšnih posojilnic.

(Osnovni odbor čitalnice v Slovenski Bistrici) sklicuje na drugo nedeljo dne 19. novembra t. l. popoldne ob 3. uri v posojilničnem poslopu pri g. Petru Novaku v Slov. Bistrici in sicer v svojih društvenih prostorih osnovni zbor s sledečim dnevnim redom: 1. Prečitanje pravil. 2. Sprejemanje udov. 3. Volitev odbora. Po zborovanju domača zabava. K obilni udeležbi in pristopu se uljudno vabi.

(Odbor akad. tehn. društva Triglav v Gradcu) za zimski tečaj 1899/1900 voljen na občenem zboru dne 28. pr. m. se je sestavil nastopno: Predsednik: iur. Rasto Pustoslavšek. Podpredsednik: med. Albin Jesih. Tajnik: med. Branko Žizek. Blagajnik: iur. Vladimir Serbec. Knjižničar: phil. Zvonimir Majžer. Gospodar: iur. Rudolf Sark. Odbornika nam.: iur. Otmar Golob. Revisorja: iur. Dragotin Podgornik, iur. Fran Ratej. Častni sod: iur. Pantz plemeniti Anton, iur. Ljudevit Brenc, iur. Miloš Vehovar, med. Vinko Hudelist, phil. Davorin Majcen.

Iz drugih krajev.

(Na grobu svojih otrok umrl.) Na Vseh svetnikov dan popoldne je obiskal 50-letni mizar B. Fiala s svojimi štirimi otroci grob umrlih svojcev na praskem pokopališču. Umrlo mu je že šest otrok. Oče in najstarejša 15letna hči sta klečala ob grobu, trije mlajši otroci so pa prižigali sveče. V tem hipu zadene očeta kap in se zgrudi na mestu mrtve. Prenesli so ga v mrtvašnico, otroci so pa žalostni odšli domov k materi-vdovi, katero je mučna bolezen že pred več tedni priklenila na postelj. Družina je izgubila zadnjo oporo.

(Šiba v šoli.) Napredni šolski odsek v Brnu je sklenil zahtevati od šolskega sveta, da se uvede zopet v šolo — šiba.

(Okameneli človek.) V reki Missouri so našli nedavno temu okamenelga človeka. Roke tega »kipa« so zvezane z jermenom, kar kaže, da je bil pred več stoletji človek pahnjen v reko. Celo telo je okamenelo in je ostalo tako, kakor bi je bil izklesal umetnik iz kamena. Okamenino je našel ubog delavec, kateremu je bila sreča mila, kajti ponujajo mu za najdeni »kip« veliko vsoto denarja.

(Grof Alfred Coronini), zastopnik goriskih Slovencev v državnem in deželnem zboru je odložil oba mandata. Vzrok je slabo njegovo zdravje in razpor med goriskimi Slovenci.

Državni zbor.

Dunaj, 9. novembra.

Volitve v delegacijo.

Delegacije so oni zbor poslancev, v katerem se sklepa o skupnih državnih potrebščinah Avstro-Ogerske. Avstrijska delegacija šteje 60 poslancev, ravno tako tudi ogerska. 40 poslancev izvoli poslanska, 20 gospodska zbornica. Štajarska ima pravico izvoliti 2 poslanca v delegacijo. Ker imajo nemški liberalci štajarski veliko večino poslancev v državnem zboru, se še nikdar ni volil za našo deželo slovenski poslanec v delegacijo. Sploh je letos samo eden slovenski poslanec v tem zboru, dr. Ferjančič kot zastopnik Kranjske. Nas avstrijskih Slovencev je nad eden milijon prebivalcev. Lahov 750.000; a

Italijani imajo 4 poslance v delegaciji, Slovenci le enega. Letošnja volitev v delegacijo je bilo zanimiva tudi radi tega, ker se je cesar sam pismeno obrnil na načelnika večine državnega zbora, viteza Javorskega ter ga nekako prosil, naj se izvrši volitev v delegacijo že koncem meseca oktobra in ne, kakor se je nameravalo, še le meseca novembra. Pripisuje se temu pismu nekaka važnost, ker vladar sam pripozna, da brez večine ne more vladati. Te dni se snideta tudi avstrijska in ogerska kvotna deputacija. Vsaka šteje 10 udov. V teh deputacijah se ima določiti, koliko odstotkov naj plačuje k skupnim državnim potrebščinam Avstrija, in koliko Ogerska. Avstrija je plačevala na velikansko svojo škodo do zdaj 70%, Ogerska le 30%.

§ 14.

Bralcem je znano, da je vlada grofa Thuna s pomočjo § 14 državnega osnovnega zakona od l. 1867. napravila več postav, katere bi se pri rednih parlamentarnih razmerah smele sklepati samo le v državnem zboru. Ko se je 18. oktobra t. l. snisel državni zbor, so vložili socijalni demokrati postavni načrt, naj se ta § 14 čisto odpravi, nemški liberalci pa, naj se uporablja le v nujni sili o stvareh, katere se pa morajo v zakonu samem natančneje določiti. O tej zadevi je bila pretekli ponedeljek, 6. nov. daljša obravnava. Ministerski predsednik grof Clary je sam označil vladino stališče v tej stvari rekoč, da vlada ne more pritrditi temu, da bi se ta paragraf čisto izbrisal in avstrijske ustave, ker ga vlada večkrat nujno potrebuje, kedar ni zbran državni zbor. A vkljub tej vladini izjavi se je z dvetretjinsko večino glasov sklenilo, da se pripozna nujnost predloga o popolni odpravi tega paragrafa. Glasovalo se je po imenih. Čehi in Slovenci so glasovali z levičarji vred proti vladi, torej za nujnost te obravnave; Poljaki, češki veleposestniki in katoliška stranka pa proti nujnosti. Desnica se pri tem glasovanju ni pokazala edina; a tudi levičarji so bili razdeljeni. Vodstvo desnice ni imelo pred to važno razpravo skupne seje, v kateri bi se bilo določilo, kako naj večina postopa. Glavna stvar pri tem glasovanju je ta, da se je pokazalo, da nima sedajšnja vlada prav nobene podpore v zbornici. Glasoviti § 14 je ob svojem času skovala takratna liberalna večina državnega zbora osobito proti Čehom in drugim Slovanom. Razmere so se pa v teku 30 let spremenile. Nemški liberalci so potisnjeni v manjšino. Zdaj jim je § 14 postal prav neprijeten. Bojijo se, da bi se vtegnil vporabljal proti njim, zato bi ga radi odpravili ali vsaj omejili njegovo moč. Slovanom to ne more škodovati.

Volitve v odseke.

Izvolilo se je že več odsekov. Izmed Slovencev je izvoljen v železničar. odsek Robič, v vojni odsek vitez Berks, v tiskovni dr. Gregorec, v proračunski odsek dr. Krek in dr. Gregorčič, v legitimacijski odsek (ki preiskuje veljavnost volitev državnih poslancev) dr. Gregorčič.

Mrlič na Moravskem.

Čehi niso bili zadovoljni z vladnim odgovorom zastran izgrede na Moravskem. Zahtevali so, da se prične razgovor o tem vladnem odgovoru. Danes, 8. oktobra, je govoril o tej velevažni zadevi moravski poslanec dr. Začek dobre tri ure. Vsled odprave jezikovnih naredeb za Česko in Moravsko se je polastilo moravskih Čehov veliko vznemirjenje. Zlasti proti židom so se jeli češki prebivalci vzdigovati. Brez vsake potrebe je na mnogih krajih segla vmes žandarmerija — 11 ubitih je po raznih mestih obležalo mrtvih, več je hudo ranjenih. Dr. Začek je bridko obžaloval, da se v Avstriji tako surovo postopa proti zvestim državljanom. Razprava se v četrtek nadaljuje.